

ความผิดอาญาแผ่นดิน และความผิดอันยอมความได้

๑. บทนำ

หากจะกล่าวถึงการกระทำที่เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาแล้ว เรามักจะได้ยินคำว่า “ความผิดอาญาแผ่นดิน” หรือ “ความผิดต่อแผ่นดิน” และคำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” หรือ “ความผิดอันยอมความได้” อยู่บ่อย ๆ ประกอบกับหากผู้ได้ยินถ้อยคำดังกล่าวมิได้ผ่านการศึกษาวินิจฉัยทางนิติศาสตร์มาโดยเฉพาะแล้วก็อาจมีความสงสัยว่าความผิดหรือถ้อยคำเหล่านี้มีความหมายเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร เช่น คำว่า “ความผิดอาญาแผ่นดิน” กับ “ความผิดต่อแผ่นดิน” นั้น มีนัยความหมายเหมือนกัน เช่นเดียวกับคำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” กับคำว่า “ความผิดอันยอมความได้” นั้น ก็มีนัยความหมายเหมือนกันเพียงแต่ถ้อยคำดังกล่าวนั้นได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายคนละฉบับกันและใช้ถ้อยคำต่างกันเท่านั้น กล่าวคือในประมวลกฎหมายอาญาใช้คำว่า “ความผิดอันยอมความได้” แต่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะใช้คำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว”

คอลัมน์ “เกร็ดกฎหมายน่ารู้” จึงใคร่ขอเสนอเกร็ดความรู้เกี่ยวกับเรื่อง “ความผิดอาญาแผ่นดินและความผิดอันยอมความได้” เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงนัยความหมาย รวมทั้งผลในทางกฎหมายของคดีอาญาทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าว ดังนี้

๒. ความหมายหรือลักษณะของ “ความผิดอาญาแผ่นดิน” และ “ความผิดอันยอมความได้”

ความผิดอาญาแผ่นดิน คือ ความผิดที่หากมีการกระทำแล้วนอกจากจะมีผลกระทบต่อผู้ที่ถูกกระทำโดยตรงแล้วยังมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย ดังนั้น รัฐจึงต้องเข้าดำเนินการเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ แม้ผู้ที่ถูกกระทำนั้นจะไม่ติดใจเอาความหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดต่อไปแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันสังคมโดยรวม

ความผิดอันยอมความได้ คือ ความผิดที่หากมีการกระทำแล้วมีผลกระทบต่อผู้ที่ถูกกระทำโดยตรงเท่านั้น และไม่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ดังนั้น เมื่อผู้ที่ถูกกระทำไม่พอใจเอาความหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดต่อไปแล้ว รัฐก็ไม่จำเป็นต้องเข้าไปดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดอีกต่อไป นอกจากนี้ประมวลกฎหมายลักษณะอาญาของไทยในอดีตได้มีการกำหนดนิยามคำว่า “ความผิดต่อส่วนตัว” ไว้ในมาตรา ๖ (๗) ว่า “ความผิดต่อส่วนตัว นั้น ท่านหมายความว่า บรรดาความผิดที่จะฟ้องขอให้ศาลพิจารณาทางอาญาได้แต่เมื่อผู้ที่ต้องประทุษร้ายหรือเสียหายนั้นได้มาร้องทุกข์ขอให้ว่ากล่าว”

“ความผิดต่อส่วนตัว นั้น ท่านหมายความว่า บรรดาความผิด ที่จะฟ้องขอให้ศาลพิจารณาทางอาญาได้ แต่เมื่อผู้ที่ต้องประทุษร้ายหรือเสียหายนั้นได้มาร้องทุกข์ขอให้ว่ากล่าว”

ข้อพิจารณาว่าความผิดใดเป็นความผิดอันยอมความได้^๑

ความผิดที่กฎหมายถือว่าเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น ได้มีการรอบความคิดในทางนิติบัญญัติว่า “ความผิดอันยอมความได้” ควรจะมีลักษณะ ดังนี้

- ๑) เป็นความผิดที่มีความเป็นอาชญากรรมน้อย
- ๒) เป็นความผิดที่มีคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นเรื่องส่วนตัวอย่างมากที่พึงเคารพในเจตจำนงของผู้เสียหายหรือมีคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคลโดยแท้
- ๓) เป็นความผิดที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง

สำหรับกฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาของไทยนั้นการที่จะพิจารณาว่าการกระทำความผิดใดจะเป็น “ความผิดอาญาแผ่นดิน” หรือ “ความผิดอันยอมความได้” นั้นมีหลักในการพิจารณาอยู่ว่าความผิดใดจะเป็น “ความผิดอันยอมความได้” ต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าเป็น “ความผิดอันยอมความได้” ส่วนความผิดนอกจากนั้นถือว่าเป็น “ความผิดอาญาแผ่นดิน” ทั้งสิ้น ดังจะพิจารณาเห็นได้ตามประมวลกฎหมายอาญาที่ได้มีบทบัญญัติระบุมความผิดที่ยอมความได้ไว้หลายมาตรา เช่น ความผิดเกี่ยวกับการค้า มาตรา ๒๗๒, ความผิดต่อเสรีภาพ มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง (ดูมาตรา ๓๒๑), ความผิดฐานเปิดเผยความลับ มาตรา ๓๒๒ – มาตรา ๓๒๔

^๑ คณิศ วน นคร, “กฎหมายอาญาภาคทั่วไป” (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, ๒๕๕๑), หน้า ๑๔๐.

(ดูมาตรา ๓๒๕), ความผิดฐานหมิ่นประมาท มาตรา ๓๒๖ – มาตรา ๓๓๒ (ดูมาตรา ๓๓๓ วรรคหนึ่ง), ความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ และ มาตรา ๓๔๔ – มาตรา ๓๔๗ (ดูมาตรา ๓๔๘), ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ มาตรา ๓๔๙ – มาตรา ๓๕๐ (ดูมาตรา ๓๕๑), ความผิดฐานยักยอก มาตรา ๓๕๒ – มาตรา ๓๕๕ (ดูมาตรา ๓๕๖), ความผิดฐานทำให้เสียหายทรัพย์ มาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙ (ดูมาตรา ๓๖๑), และความผิดฐานบุกรุก มาตรา ๓๖๒ – มาตรา ๓๖๔ (ดูมาตรา ๓๖๖) เป็นต้น โดยจะพิจารณาเห็นได้ว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดที่ผู้เสียหายหรือผู้ถูกระทำโดยเฉพาะนั้นได้รับความเสียหายมากกว่ารัฐ จึงควรที่จะให้ผู้เสียหายเป็นผู้วินิจฉัยหรือตัดสินใจว่าควรใช้บังคับกฎหมายอาญาแก่ผู้กระทำผิดหรือไม่ ถ้าผู้เสียหายไม่ตั้งใจจะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดก็สามารถยอมความกันได้^๒

๓. ผลในทางกฎหมายของ “ความผิดอาญาแผ่นดิน” และ “ความผิดอันยอมความได้”

๓.๑ การเริ่มต้นและการฟ้องคดี

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ ได้กำหนดให้ผู้ที่มิอำนาจฟ้องคดีอาญา ได้แก่ พนักงานอัยการและผู้เสียหาย แต่ในการฟ้องคดีอาญาตามปกติแล้วส่วนมากพนักงานอัยการจะเป็นผู้ฟ้อง กรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญานั้นมีน้อยมาก ทั้งนี้ เพราะว่าการดำเนินคดีอาญาของประเทศไทยนั้นเป็น “การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ” ซึ่งถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหายโดยตรง และเจ้าพนักงานของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีอาญาคือ “พนักงานอัยการ”

อย่างไรก็ตาม หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐดังกล่าวก็ไม่ได้ผูกขาดการดำเนินคดีอาญาไว้แต่เพียงฝ่ายเดียวโดยเด็ดขาด เนื่องจากกฎหมายได้บัญญัติให้สิทธิแก่ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีอาญาได้ด้วยตัวเองหรือจะเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการซึ่งได้ฟ้องคดีนั้นไว้แล้วก็ได้

โดยสรุปแล้ว “ความผิดอาญาแผ่นดิน” และ “ความผิดอันยอมความได้” มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเริ่มต้นและการฟ้องคดีที่มีความแตกต่างกันดังนี้

๑) ความผิดอาญาแผ่นดิน

คดีความผิดอาญาแผ่นดิน พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายจะเป็นผู้ฟ้องคดีก็ได้หรือพนักงานอัยการจะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายในคดีที่เป็นความผิดอาญาแผ่นดินก่อนคดีเสร็จเด็ดขาดก็ได้หรือผู้เสียหายจะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการก่อนศาลชั้นต้นพิพากษาคดีนั้นก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑

^๒ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, “คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค ๑”, (กรุงเทพฯ : จีระวิชาการพิมพ์, พิมพ์ครั้งที่ ๙, ๒๕๔๙), หน้า ๑๔.

อย่างไรก็ตามในคดีความผิดอาญาแผ่นดินบางฐานความผิดถือว่ารัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย เอกชนผู้ได้รับผลจากการกระทำดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นผู้เสียหายจึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีหรือขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้ เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒, ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช ๒๔๙๐, ความผิดตามพระราชกำหนดกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน, ความผิดฐานย้ายหรือทำลายศพตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙๙, ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๘ ฐานเป็นเจ้าของพนักงานทำให้เสียหาย เอาไปเสีย ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดซึ่งตนมีหน้าที่ดูแลรักษา, ความผิดฐานเจ้าพนักงานเบียดบัง ยกยอกทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔, พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒, ความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒, ความผิดฐานย้ายศพเพื่อปิดบังเหตุแห่งการตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙๙ ซึ่งความผิดเหล่านี้เป็นความผิดเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ให้ประชาชนปฏิบัติเพื่อความเป็นระเบียบ ความสงบสุข และความปลอดภัยแก่ประชาชน และเป็นความผิดที่ไม่มีผู้ถูกระทำถือว่าเป็นการกระทำต่อรัฐโดยตรง รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย ดังนั้น เอกชนจึงไม่สามารถเป็นโจทก์ฟ้องคดีเหล่านี้ได้ หรือจะเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการก็ไม่ได้เช่นกัน เพราะในกรณีดังกล่าวผู้มีอำนาจดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดคือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานอัยการเท่านั้น

คดีความผิดอาญาแผ่นดินบางฐานความผิดถือว่ารัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย เอกชนผู้ได้รับผลจากการกระทำดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

อนึ่ง คดีความผิดอาญาแผ่นดินนี้แม้ผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีนั้นต่อศาลได้ เพราะในความผิดอาญาแผ่นดินความเห็นชอบของผู้เสียหายไม่ใช่สาระสำคัญในการดำเนินคดีอาญาดังกล่าว

๒) ความผิดอันยอมความได้

ในคดีความผิดอันยอมความได้นี้ พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายจะเป็นผู้ฟ้องคดีก็ได้ ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีเองจะต้องฟ้องภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่ “รู้เรื่องความผิด” และ “รู้ตัวผู้กระทำความผิด” โดยผู้เสียหายไม่ต้องร้องทุกข์

แต่อย่างไรก็ตาม ในคดีความผิดอันยอมความได้นี้ หากผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ ต่อพนักงานสอบสวนไว้แล้วภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัว ผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีเกิน ๓ เดือนได้ ทั้งนี้ โดยอยู่ภายใต้กำหนด อายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕

ในกรณีที่พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๑๒๑ ได้กำหนดเงื่อนไขไว้ว่าจะต้องมีการ สอบสวนในความผิดนั้นก่อน ซึ่งอำนาจในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนในกรณี ความผิดอันยอมความได้จะเกิดขึ้นเมื่อ “ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์” ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ในคดีความผิดอันยอมความได้พนักงานอัยการจะเป็นผู้ฟ้องคดีได้ต่อเมื่อมีการ ร้องทุกข์จากผู้เสียหายในการกระทำความผิดนั้นด้วย

๓.๒ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ

๑) ความผิดอาญาแผ่นดิน

ในคดีอาญาแผ่นดินนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ ได้บัญญัติกรณีที่จะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเมื่อมีเหตุต่อไปนี้

(๑) โดยความตายของผู้กระทำความผิด

กรณีนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๘ ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “โทษให้เป็นอันระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิด” และการที่กฎหมายต้องบัญญัติไว้แบบนี้ก็เพราะว่าโทษทางอาญาหรือความรับผิด ในทางอาญาถือเป็นเหตุเฉพาะตัว ไม่สามารถโอนหรือรับมรดกโดยทายาทได้ ดังนั้น คดีจึงเป็นอันระงับเพราะความตายของผู้กระทำความผิดเสมอ

(๒) เมื่อคดีเลิกกันโดยผู้กระทำความผิดยอมเสียค่าปรับในอัตรา อย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลพิพากษา หรือชำระค่าปรับ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ทั้งนี้ เฉพาะความผิดบางประเภทตามที่ บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗ เท่านั้น

(๓) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง

คำพิพากษาคดีเสร็จเด็ดขาด หมายถึง คดีที่ศาลได้มีการวินิจฉัย ในประเด็นแห่งคดีและได้มีคำพิพากษาไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แม้จะเป็นเพียง คำพิพากษาของศาลชั้นต้นและคดียังไม่ถึงที่สุดเพราะอยู่ระหว่างกำหนดเวลาในการ อุทธรณ์หรือฎีกาก็ตามก็ถือว่าคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว

(๔) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิด เช่นนั้น

กรณีดังกล่าวสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งและประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒

วรรคหนึ่ง ซึ่งได้วางหลักไว้ว่า บุคคลจักต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ดังนั้น เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดเช่นนั้นแล้วก็เท่ากับว่าบุคคลนั้นหลุดพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดทันที

(๕) เมื่อคดีขาดอายุความ

อายุความที่จะมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับได้จะต้องเป็นกรณีอายุความฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ หรือมาตรา ๙๖ เท่านั้น

(๖) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ

กฎหมายยกเว้นโทษดังกล่าวนี้จะต้องประกาศใช้ภายหลังจากกระทำความผิดแล้วเท่านั้น แต่ความผิดที่กระทำก็ยังเป็นความผิดทางกฎหมายอยู่ เพียงแต่มีกฎหมายออกมายกเว้นโทษให้แก่ความผิดนั้นเท่านั้น และก็มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปด้วย

เนื่องจากความผิดอันยอมความได้นั้น ถือว่า เอกชนเป็นผู้เสียหายโดยตรงกฎหมายจึงให้สิทธิแก่ผู้เสียหายว่าจะดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดหรือไม่ ถ้าผู้เสียหายไม่ตั้งใจจะเอาความแก่ผู้กระทำความผิดก็จะไม่ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานได้

๒) ความผิดอันยอมความได้

ในคดีความผิดอันยอมความได้นั้น การที่สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจะระงับนอกจากจะมีสาเหตุเดียวกันกับกรณีของความผิดอาญาแผ่นดินตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) ยังกำหนดไว้โดยเฉพาะว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากความผิดอันยอมความได้นั้น ถือว่าเอกชนเป็นผู้เสียหายโดยตรงกฎหมายจึงให้สิทธิแก่ผู้เสียหายว่าจะดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดหรือไม่ ถ้าผู้เสียหายไม่ตั้งใจจะเอาความแก่ผู้กระทำความผิดก็จะไม่ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานได้ หรือเมื่อได้มีการร้องทุกข์ไปแล้วหรือฟ้องคดีนั้นต่อศาลแล้วก็สามารถที่จะถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้องคดีหรือยอมความกันเมื่อใดก็ได้ก่อนคดีถึงที่สุด เพราะรัฐถือว่าเมื่อผู้เสียหายไม่ต้องการดำเนินคดีแล้วรัฐก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้น เมื่อมีการถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันตามกฎหมายแล้วก็ถือว่าสิทธิที่จะนำคดีอาญามาฟ้องระงับ

ไปด้วย ซึ่งเห็นว่าจะแตกต่างกับความผิดอาญาแผ่นดิน ซึ่งแม้ผู้เสียหายจะได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันเองแล้วก็ตาม ก็ไม่ได้มีผลให้คดีนั้นสิ้นสุดแต่อย่างใด รัฐสามารถดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดต่อไปได้

๓.๓ อายุความ

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องอายุความคดีอาญาของความผิดทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าวไว้ดังนี้

๑) ความผิดอาญาแผ่นดิน

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕ ได้กำหนดอายุความการฟ้องคดีอาญา ซึ่งเป็น “ความผิดอาญาแผ่นดิน” ไว้ว่า ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิดถือว่าคดีนั้นขาดอายุความ

(๑) ๒๐ ปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุก ๒๐ ปี

(๒) ๑๕ ปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่า ๗ ปี แต่ยังไม่ถึง ๒๐ ปี

(๓) ๑๐ ปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่า ๑ ปี ถึง ๗ ปี

(๔) ๕ ปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่า ๑ เดือน ถึง ๑ ปี

(๕) ๑ ปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ เดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

อนึ่ง ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต และศาลสั่งงดการพิจารณาไว้จนเกินกำหนดดังกล่าวแล้ว นับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

๒) ความผิดอันยอมความได้

สำหรับความผิดอันยอมความได้นั้นประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ได้กำหนดอายุความการฟ้องคดีอาญาไว้โดยมีกำหนดอายุความเดียวกันกับอายุความฟ้องคดีอาญา ซึ่งเป็น “ความผิดอาญาแผ่นดิน” ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าผู้เสียหายจะต้องมีการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีต่อศาลภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ถ้าระยะเวลาได้พ้น ๓ เดือนแล้ว แต่ผู้เสียหายยังไม่ได้ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีต่อศาลแล้ว กฎหมายถือว่าอายุความในคดีนั้นขาดทันที

๔. บทสรุป

จากหลักกฎหมายหรือลักษณะของการกระทำความผิดทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการที่กฎหมายได้มีการแบ่งแยกประเภทหรือลักษณะของความผิดออกเป็น

“ความผิดอาญาแผ่นดิน” และ “ความผิดอันยอมความได้” นั้น ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า ความผิดทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าวมีผลกระทบต่อสังคมที่แตกต่างกันเนื่องจากความผิดอาญาแผ่นดินเป็นความผิดที่มีผลกระทบต่อรัฐและสังคมส่วนรวมโดยตรง กฎหมายจึงถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหายในคดีความผิดเช่นนี้ด้วย แม้ไม่มีการร้องทุกข์จากผู้เสียหายก็สามารถดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ แต่ในคดีความผิดอันยอมความได้ถือว่าเป็นความเสียหายต่อผู้เสียหายโดยตรง และไม่มีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม หากผู้เสียหายไม่ติดใจเอาความหรือดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดแล้ว รัฐเองก็ไม่สามารถดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ และการแบ่งแยกดังกล่าวยังมีผลต่อสิทธิและกระบวนการในการดำเนินคดีของพนักงานอัยการและของผู้เสียหาย รวมทั้งยังมีผลต่อความระงับไปซึ่งสิทธิในการฟ้องคดีที่มีความแตกต่างกันในคดีความผิดอันยอมความได้นั้น การถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันตามกฎหมายจะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ ในขณะที่ความผิดอาญาแผ่นดินการถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันตามกฎหมายไม่ทำให้คดีนั้นระงับไป ตลอดจนส่งผลต่ออายุความของคดีอาญาซึ่งมีกำหนดระยะเวลาที่แตกต่างกันซึ่งความผิดอันยอมความได้นั้น ถ้าผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีภายใน ๓ เดือนจะทำให้คดีอาญาขาดอายุความทันทีแต่ความผิดอาญาแผ่นดินนั้นกฎหมายถือว่าเป็นความผิดอันมิอาจยอมความได้แม้จะไม่มี การร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือนก็ไม่ทำให้คดีขาดอายุความด้วยเหตุนี้ได้ ๑

เอกสารอ้างอิง

- ธาณิศ เกศวพิทักษ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ - ๒ (มาตรา ๒ - ๑๕๗) เล่ม ๑, พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพฯ : จีระวิชาการพิมพ์, ๒๕๔๘.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการดำเนินคดีในขั้นตอนก่อนการพิจารณา พร้อมด้วยตัวบทและคำอธิบายมาตราที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่, พิมพ์ครั้งที่ ๕, กรุงเทพฯ : จีระวิชาการพิมพ์, ๒๕๔๙.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค ๑, พิมพ์ครั้งที่ ๙, กรุงเทพฯ : จีระวิชาการพิมพ์, ๒๕๔๙.
- คณิต ฌ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ ๗, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๙.